

LEYLA ABASOVA,
tarix üzrə fəlsəfə doktoru

İNCƏ RUHUN NAXIŞLARI

Rona Ceymulla qızı Mirzəyeva 6 may 1971-ci ildə Bakı şəhərində anadan olub. İlk təhsilini Bakıda-ki 52 Nəli tam orta məktəbdə almış, Moskva Dövlət Texniki Universiteti bitirmişdir.

Uşaqlıqdan ədəbiyyata, poeziyaya yaranan böyük marağı onu bir sıra ədəbi-bədii məclislərdə və dərmlərdə iştirak etməyə həvəsləndirmişdir. Müxtəlif illərdə respublikanın bir sıra qəzet və jurnal səhifələrində publisistik məqalələr və şeirləri dərc olunmuşdur. Yaradıcılığını daha sonralar uşaqlar və gənclər üçün şeir, kompozisiya və esselər yazmaqla davam etdirmişdir.

2004-cü ildən Bakı Avropa Liseyində fəaliyyətdə başlamış və burada çalışdığı müddətdə yaradıcılığı daha geniş istiqamətdə inkişaf etmişdir. Ssenarilər yazaraq, müxtəlif personajlara uşaqlara sevdirdi, onları səhnəyə çıxarıb, istedadlarını göstərmələri üçün liseyin ictimai işlərində yaxından iştirak etmişdir. Bəstəkar Nəli Mirməmmədli ilə birgə işbirliyinin daha bir nümunəsi Bakı Avropa Liseyinin himni olub. Sonralar Bülbül adına Musiqi Məktəbin himni-nin sözlərini, Q. Qarayev adına Mərkəzi İncəsənət Məktəbinin himninin sözlərini və Milli Aviasiya Akademiyasının şərəfinə "Aviatorlar marşı"nın sözlərini yazmış və bu da ictimaiyyət tərəfindən böyük rəğbətə qarşılanmışdır. Həmçinin Respublikanın xalq artisti bəstəkar Tahir Ökçər, Pərkəş Axundov, Adilə Yusifova, Elçin İmanov, Nəli və Hikmət Mirməmmədillər və bir çox tanınmış bəstəkarlar Rona xanımın şeirlərinə mahnılar bəstələmişdir.

2009-cu ildə 4-cü sinif şagirdləri üçün hazırladığı dahi müəlliflər: Hüseyn Cavidə həsr olunmuş "Cavid Əfəndi" adlı tamaşa böyük rezonansa sahib olmuşdu. Rəşid Behbudov adına Mahmu Teatrda

təqdim olunmuş bu kompozisiya bir çox televiziya kanallarında işıqlandırılmışdır.

İbtidai və eləcə də yuxarı siniflərdə bir sıra tədbir sənərləri və rejissorluğu yüksək səviyyədə təqdim olunmuşdur. Novruz bayramı, Yeni il, buraxılış və təqdimat gecələri, müxtəlif mövzuda tədbirlər sənərlərini yazıb, onlara quruluş verib, Bakı Avropa liseyinin, 6 nömrəli məktəb-liseyini və Bakımın bir çox məktəblərində balaca aktyorların ifasında səhnəyə çıxarmışdır. Bütün bu işlərin bariz nümunələrindən biri də, 2011-ci il martın 15-də Zal sinifində i hazırladığı (musiqisi bəstəkar Pərkəş Axundovaya aid) "Tiq-tiq xanımın Novruz sərgizəti" adlı musiqili komediya xanımıdır.

2011-ci ildə Bakı Avropa Liseyinin 20 illik yubileyini böyük təmtəzə ilə Heydər Əliyev adına Respublika Sarayında Azərbaycan dilində olan hissəsini möhr Rona xanımın hazırladığı sənəri ilə yüksək səviyyədə keçirilmişdir.

Hazırda, 2011-ci il tarixindən ölkə başçısı cənab İlham Əliyevin mözunu olduğu 6 Nəli məktəb-liseyində çalışır. Məktəbin ictimai işlərində özlik göstərər, şagirdlərinin nizam-intizamı, savadlı yetişməsi üçün öhdəsinə gələn ösürəmişdir.

2012-2013-cü illərdə Mədəniyyət kanalında "Bobək" uşağ verilişinin sənəri müəllifi olmuşdur. Müxtəlif illərdə müxtəlif bəstəkarlarla işləmiş, yüz-dən çox mahnının sözlərini yazmışdır.

2017-ci ildə Dədə Qorqud Milli Fondunun təsis etdiyi "Dədə Qorqud" mükafatı və "Mehriban ana" ordeni ilə təltif olunmuşdur.

2018-ci ildən Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvüdür.

Poeziyanın gücü nə vaxtsa bir nəfər tərəfindən yaşanmış duyğuların minlərlə adam tərəfindən dönə-dönə yenidən yaşanmasındadır. Həmin mənimlə yazdığı kitab, möhr bunun üçün poeziya yazardın yaradıcılıq qabiliyyəti olmağı tələb edir.

Rona xanımın ilk kitabı 2006-cı ildə "Soda" nəşriyyatında "Məhbəbbət yağışı" adı ilə nəşr olunmuşdur. Kitabın ilk səhifəsində "Müəllifdən" adlı giriş məqaləsində yazır: "Bu kitabdakı nümunələr poetik dünyamın, yaşadığım narahat günlərimin, hamar olmayan ömrümün hansısa bir anının, yaşam tərzinin təzahürüdür. Bu duyğular, hisslər sözlə, misraya çevirib şeir çəlgini hördüm sizin üçün. Bu misralar, sətirler sadəcə oxumaq xətirinə yazılmayıb. Hər sətirde bir etiraf və etiraz, hər misrada ilham mənbəyi olan sevgi və məhbəbbət, hər şeirdə bir fəlsəfi fikir, duyum, ümumən kitabda isə iç dünya gizlənilib".

Onun digər ikinci kitabı 2010-cu ildə "Təknur" nəşriyyatında "Hicran yarası" adı ilə çap olunaq axunduların ixtiyarına verilib. Müxtəlif bu kitabı valideynlərinin, azizlərinin unudulmaz xatirəsinə həsr etmişdir. Bu kitab əvvəlki kitabdan fərqli olaraq, müəllifin yaradıcılığında müəyyən yer tutan eslərlə də daxil edilmişdir.

Rona xanım həm də qeyd edir ki, onun on yaxın dostu qələmi və üreyindən keçənləri satır-satır,

misra-misra üzərinə köçürdüylü, hokk etdiyi ağ və rənglərdir.

Rona xanımın yaradıcılığı zəngin və rəngarəngdir. Onun yaradıcılıq dünyasını bir rəsm əsərində təsvir etməli olsaq görək burada bütün rənglərdən, bütün rəng tonlarından istifadə etmiş olaq. Çünki, burada mənzurlar çox geniş, fikirlər isə derindir...

Bu yaradıcılıq vərəqlədikcə bir daha şahidi oluruq ki, burada Vətən mövzusu birinci yerdə durur. Fikrimizi dəqiqləşdirərkən üçün qeyd edək ki, ilk kitabın birinci bələsi "Vətəndən pay olmaz", ikinci kitabı da "Azərbaycan" a həsr etdiyi şeirlə başlayır.

Həmçinin Rona xanımın yaradıcılığında valideyn sevgisi, valideyn həsrəti mövzusu xüsusi yer almışdır. Bu da təbii ki, Rona xanımın anasını gənç yaşlarında itirmiş, bu ağrı, bu acı onun qəlbinə xüsusi yer almışdır. Ömrün gözəl çağlarında, anaya böyük ehtiyac duyulan bir vaxtda ananı itirmək, olbətto, çox çətin deməzdim, dəhşətli bir hadisə kimi qəzəmləndirdim. Məlum məsələdir ki, anaya hər zaman ehtiyac var, ömrümüzün hansı dövərində olursun, anaya böyük ehtiyac var, olol-xüsüs gənç yaşlarında ana itirmək... "Ağlama, ana", "Ana, sağ olsaydın...", "Ana dedim", "Laylay anam, a laylay", "Anam - doniz", "Qoçlama, ana", "Qayıt", "Darıxmışam soniçün, ana", "Qovuşa bil-

seydim...". "Səninlə qalaram, ana!", "Sultan anam, harda qaldın?..", "Canım ana, gözüm ana" və bu kimi eyni qəbildən olan seirləri nümunə göstərə bilərik ki, burada ANA həsrəti, ana nisigili çox həm nərahət, həm zərif, həm də kədərli, impulslarla qələmə alınmışdır.

Anam - Dəniz

Başımı qoymuna sıxıb ağlasam,
Məni oxşarmısın anamtek, dəniz?
Gözümün yaşıyla qəlbin dağılasam,
Məni duymarsın anamtek, dəniz?

Öz ürək sirmisi sənə danışsam,
Məni dənizməsin anamtek, dəniz?
Qoruyub hər gələndə dərddən, xətdən,
Məni saxlamırsın anamtek, dəniz?

Anamın qəlbtək döyünür qəlbin,
Safliqun qəlbində varmıdır bir iz?
Bəs sənin kiminlə öyünür dilin?
Varmı ürüyündə bir istək, dəniz?

Bir anam, bir dəniz, bir də mən olam,
Darıxmaz nə anam, nə mən, nə dəniz.
Dəlğinə çəşulub çəşub çəğlasam,
Nə deyib kənlümlə alarsan, dəniz?

Qoymunda tufana dönmək istəsəm,
Dərdimi sənəmlə bölmək istəsəm,
Səni Anam kimi sevmək istəsəm,
Məni sevmərsən anamtek dəniz?!

Rəna xanımın ömrünü bütün həyatı boyu müşaiyəyə edən, onu hər an rahat buraxmayan sevgi mövzusu üzərində dayanmaq istəyirəm. Bu seirləri oxuduqca məlum olur ki, Rəna xanımı həyatda yaşadan, ona ilham verən, bir sözlə, onun enerjisi mənəviyyəti sevgidir. Həyatsevər Rəna xanım yaradıcılığını böyük bir hissosini sevgi seirlərinə həsr etmişdir. Sevgi seirlərini vərəqlədikcə burada nəkam məhəbbət, sevgi uğursuzluqları, qarşı tərəflə itiham məhkəməsi, onu sorğu-suala çəkmək, ayrılığın səbəblərini onunla çəzmək, ondan incimək, küsmək, ona nəz etmək, o xoşbəxt çağları xatırlamaq, amma yene də sonda tələhə barışmaq... Həyata davam etmək, yazıb yaradmaq, yaşadıb, yaşatdırmaq...

Hər bir poeziya yaradıcılığında yazanın özünə məxsus üslubu və üslubiyatı var. Əlbəttə, üslub

bədi əsərin bir növ estetik simasıdır. Təfəkkürün də, hər hansı bir gördüyümüzün işində də, oynağığımız oyununda da öz üslubu olur. Bunların hamısı moderniyətdir. Bədi ədəbiyyatın özü də mədəniyyətdir. İncəsənətdə, bədi ədəbiyyatda üslubun qaruluşu mürəkkəbdir, çoxlayır, çoxqatlıdır: mövzu və intonasiya (ritmi və musiqi) impulsları, dəyər - anlam məzmunu, milli mədəniyyət, milli mədəniyyəti cizgiləri, tarixi dövr və estetik məktəb möhürü və ən əsası sənətkarın, yazarın fərdi üslubu...

Yaradıcılığınə nəzər etsək Rəna xanımın da öz yazı üslubu olduğunu görürük. Üslub bədi əsərin generativ proqramı və modelidir. Möhüz üslub sayısında Rəna xanımın daxili aləmi obrazlı idrakla formalaşmış təsəvvürün əlaqəsində öz ifadəsini tapmış olur.

Baxın, bir ciddi məsələni nəzərinizə çatdırım: poeziyada sözlər üçün darsəhəlik, sıxlıq, amma fikir üçün geniş meydan var. Sən kiçik seirlərdəki sözlərlə, bütün düşüncələrin, fikirlərin, arzuların, ümidlərin, nəkam məhəbbətin, valideyn həsrətini ağı vərəqləyə kəçürməlisən. Kiçik seirlərlə böyük gözəgörünməz daxili dünyanı oks etdirəmiş bəcamalmısın. Boli, bəcamalmısın! İstedad da budur, yaradıcı olmaq da budur!

Rəna xanımın şəxsiyyəti haqqında da danışmaq istəyirəm. Rəna xanımın biz oğlum olmuşuq. Bu qohumluğa səbəb Kəmalə və Astifdir. Kəmalə mənim xaləm nəvəsidir. Böyük sevgi, iki gəncin sevgisi bizim də tanışlığımıza, sonda isə qohum olmağımıza səbəb oldu. Bütün ailəmiz Rəna xanımın xətrini çox istəyir, bizə qaynayıb, qarşıb. Elə bilirik ki, biz elə Rəna xanımın uzun illərdi tanıyıyıq. Çünki Rəna xanım xeyirdə, sərdə özünü yitirən, sevincimizə-kədərimizə şərik olan bir xanımdır. Rəna xanım gözəl anadır, qaynandır və nəsondır! Bu üç funksiyamı layiqincə yerinə yetirmək hər qadına nəsih olmur. Bu da tannın bir gözəl yazısı, bəxşisidir.

Rəna xanımın çox gözəl ürəyi var. Bu ürəkə Allah, insanlara, ailələrə, özizlərə məhəbbət xüsusi yer almışdır. Rəna xanım incə ruhlu bir xanım olmaqla bərabər, həm də mübariz, cəfakəs, əzmkar bir qadındır. Bu da onu kompleks olaraq xarakterizə edir.

Rəna xanımın bu gün yeni "Sevgi limanı" adlı nəvbəti kitabı 229 səhifə həcmində "Apostrof" nəşriyyatında işıq üzdü. Hər şeydən əvvəl qeyd edim ki, kitabın adı çox gözəl, mənalı seçilmişdir - "Sevgi limanı". Elm aləminə molumdur ki, dənizlərdə yerləşən limanlarda bütün il ərzində avtotroflar - makrofitlər (bağatıq və dəniz otları, yonunlar), dib yonunları, fitoplankton aktiv olur. Onlar cavan (körpə) balıqların yemləmə yeridir. Bu cür müsbət keyfiyyətə malik olan limanlardan biri Rəna xanımın öz dünyasından bizə bəxş etdiyi "Sevgi limanı"dır:

*Mən sevgi limanından sənə boylanam yaram,
Bundan sonra darıxmaz, bil, yanında mən varam.*

Bu kitabda "Mənim sevgi limanım", "Vətən", "Siz inanın, dünyada", "Uşaq dünyası", "Nağıl qəhrəmanları" bölmələrinə uyğun olaraq seirləri qruplaşdıraraq yer almışdır. Qeyd edək ki, kitabın bədi və poligrafik tərtibatı yüksəkdir. Həm mövzu, həm də tərtibat baxımından xüsusi çəkiyə malik olan "Sevgi limanı" kitabı oxucuların istifadəsinə verilərk, böyük rəğbətə qarşılandı.

Rəna xanım yeni-yeni yaradıcılıq uğurları arzu edirik. Mən kitabşünasam. Hər dəfə körpələrin doğulmasına, dünyaya göz açmasına sevinciyimiz kimi mən də həmişin işıq üzli görən kitabların doğulmasına çox sevinirəm. Bu kitablar zaman-zaman bizim Milli kitab xəzinəmizi zənginləşdirir, inkişaf etdirir. Bu üzdan işıq üzli görən yeni kitabımız mübarək! Ayağı düşürli olsun, axarncı olsun, Rəna

xanım Allah can sağlığı versin, yeni-yeni əsərləri ilə bizi sevindirsin, dostları, doğmaları bir araya yığıb seva-seva bu şad xəbərləri qeyd edətk!!!

Rəna xanımın gözəl bir seirini sizə təqdim edərk, fikirlərinizi yekunlaşdırmaq istəyirəm:

Mən sənə sevirəm!

Səndən ayrı qalmaq istəməyirəm,
Güclü bir eşq ilə sevirəm, gülmü!
Sevgimlə bəz kimlə bölüşməyirəm,
Sənə bir sevgini neyirəm, gülmü?!

Mən sənə sevirəm, sevirəm, gülmü!

Gəl, gülmü, görüşək, dünya bizindir,
Bu dünya hələ ki, ikimizindir,
Ocaqda yənən od sevgimizindir,
Sevgisiz dünyanı neyirəm, gülmü?!

Mən sənə sevirəm, sevirəm, gülmü!

Məhəbbət dünyası quraq sənəmlə,
Bu "dünyə evində" birgə yaşayaq.
Yaşayaq, biz xoşbəxt olaq sənəmlə,
Sənsiz bu dünyanı neyirəm, gülmü?!

Mən təkcə sənəmlə xoşbəxtəm, gülmü!

Kimi qibte edər səf sevgimizə,
Kimişi uğurlar diləyər bizə.
Kimi ilham verər bu sevgimizə
Sevgisiz libamı neyirəm, gülmü?!

Mən sənə sevirəm, sevirəm, gülmü!

Lap çəxdən girmisən qəlbimə monim,
- Həyatım da sənsən, ömrün də mənim.
Sən çağır görüşü, mən isə gəlim.
Sənsiz bu ömrü neyirəm gülmü?!

Inan, sənə sevirəm, sevirəm, gülmü!

Sözümə baxmayıb incitsən belə,
Məhəccat eyləsən də bir şirin dilə.
Ah çəkib dağlara söyləyəm belə,
Çəkdiyən dağları neyirəm, gülmü?!

Inan, təkcə sənə sevirəm, gülmü!

Ranayam, yalan olmaz əslə dilimdə,
Aldatmamam yarı eşqde, sevgidə.
Yonularam desəm sən tək igitdə
Sənsiz bu həyatı neyirəm, gülmü?!

Mən sənə sevirəm, sevirəm, gülmü!